

Eğitim Denetimi ve Güncel Yaklaşımlar

Education Inspection and Current Approaches

ÖZET

Bu araştırmanın amacı eğitim denetimi ve güncel yaklaşımların incelenmesidir. Eğitim faaliyetlerinde denetimin doğru ve etkin bir şekilde sürdürülmesi öğrenci başarısı ve öğretmen memnuniyeti açısından önemli bir konuma sahiptir. 2011 yılı itibarıyla eğitim denetimlerinin okul müdürleri tarafından yapılması kapsamında önemli problemlerde beraberinde gelmiştir. Öğretmenlerin genel olarak okul müdürlerine yönelik algıları değerlendirildiğinde öğretmenlerin önemli bir kısmı okul müdürlerinin önyargılı düşüncülerini belirtmiştir. Ayrıca zaman sınırının olması nedeniyle gerekli denetim faaliyetlerinin etkin bir şekilde sürdürülmemesi önemli problemler arasında görülmektedir. Öğretmenlerin genel olarak okul müdürlerinden denetime yönelik beklentileri arasında adaletli ve saygılı bir yaklaşımın benimsenmesi yer almaktadır. Denetim kriterleri çerçevesinde eksiksiz bir şekilde eğitim faaliyetlerinin yürütülmesi önemli olarak görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Denetim, Güncel Yaklaşımlar

ABSTRACT

The aim of this research is to examine educational supervision and current approaches. Maintaining proper and effective supervision in educational activities has an important position in terms of student success and teacher satisfaction. As of 2011, important problems have arisen within the scope of educational supervision by school principals. When the perceptions of teachers towards school principals in general were evaluated, a significant portion of the teachers stated that school principals thought biased. In addition, due to the time limit, the inability to carry out the necessary supervision activities effectively is seen among the important problems. Adoption of a fair and respectful approach is among the expectations of teachers from school principals for supervision in general. It was considered important to carry out production activities in a complete manner within the framework of supervision criteria.

Keywords: Education, Supervision, Current Approaches

GİRİŞ

Denetim, iş süreçleri ile ilgili temel düzenin sağlanıp sağlanmadığına tespit etmeye yönelik faaliyetleri kapsamaktadır. Eğitim örgütlerinde denetim faaliyetleri özellikle eğitim süreçlerinin etkinliği açısından önemli kriterlerden biri olarak görülmektedir. Eğitim faaliyetlerinin doğru bir şekilde sürdürülebilmesinde denetim önemli bir konuma sahiptir. Türkiye'de eğitimde örgütlerinde, etkinliğin artırılmasına yönelik olarak 2011 yılı itibarıyla denetim faaliyetleri okul müdürlerine verilmiştir.

Eğitim örgütlerinin ve bu örgütlerde yapılan tüm işlerin denetim, emir, yönetmelik, kanun ve gelenlere uygunluğunun tespit edilmesi ve gereken şartlarda soruşturmayı yerine getirerek alakalıları tarafından tamir etme ve ilerleme tavsiyelerini oluşturmak, eğitim iş görenlerinin aldıkları sorumlulukları en iyi şekilde anlayabilmesi tarafından onlara dayanak olmaktadır.

EĞİTİM DENETİMİ

Eğitim kurumlarının istedikleri gayeleri aktif bir şekilde elde etmesi ve eğitim sisteminin kendini yenilemesi kapsamında çalışma veren idarenin alt sistemi eğitim denetimidir. Okullarda gerçekleştirilen denetim ve değerlendirme aşamaları vasıtası ile hem eğitimin hem de okullun niteliğinin belirlenmesi sağlanabilmektedir. Eğitim aşamaların işleyişi süreçteki pozitif veya negatif yönlerin belirlenmesi ile başlayıp daha sonra denetim, değerlendirme ve geliştirme çalışmaları ile devam etmektedir (Ceylan ve Ağaoğlu, 2010, s.542).

Üretim çalışmalarının aşamalarında önce belirlenmiş hususla ilgili problemlerin tespit edilir, çözüm yolları düşünülür. Daha sonra uygulanması sonucunda elde edilen bilgilerin değerlendirilmesi yönünde değerlendirilen faaliyetler, gözlemlenen konularla alakalı bilgi birikimi ve niteliğin artırılması gerçekleştirilir. Eğitimle alakalı bilimsel incelemeler yapmak eğitim ve öğretim ile alakalı müfettişlerin vazifelerinden biridir. İş birliği halinde sorunları giderme ve birlikte faaliyet gösterme ile beraber denetlenen ile denetleyen arasındaki etkileşimi iyi yönde ilerletme, sorunların giderilmesinde yardımcı olma denetlemelerin araştırmacı yönünü ortaya çıkarır (Başar, 2000 s.77).

Seda Gür¹
Hasan Cemil Akkaşoğlu²
Yusuf Gür³

How to Cite This Article
Gür, S., Akkaşoğlu, H. C. & Gür, Y. (2023). "Eğitim Denetimi ve Güncel Yaklaşımlar", International Social Mentality and Researcher Thinkers Journal, (Issn:2630-631X) 9(78): 5301-5306. DOI: <http://dx.doi.org/10.29228/smryj.73471>

Arrival: 07 October 2023
Published: 25 December 2023

Social Mentality And Researcher Thinkers is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

¹⁻²⁻³ Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, Mersin, Türkiye.

Eğitim ve öğretimle alakalı müfettişlerin denetim aşamasındaki vazifesi, eğitim sisteminin geliştirmesi gayesi ile gerekli olan geri dönüşlerin elde edilmesi açısından önem arz etmektedir. Bilimsel inceleme anlayışı bulunan eğitim ve öğretim ile alakalı müfettişlerin sistem için dönütlerin uygun olacak biçimde değerlendirmesi ile eğitimdeki eksikliklerin onarılması, tekrardan sorunları algılama ve bu sorunların ortadan kaldırılması için önlemlerin alınması sağlanabilir (Taymaz, 2005, s.75-76).

Rastgele bir sorunu gidermek amacıyla adli veya yönetsel mevkilere verdiği yetkilerden, şahitlerin bilgi alma, alakalı hususu araştırmak ve ortaya çıkarma işinin yer aldığı soruşturmada, ifade sahibine yöneltilen sorular açık ve anlaşılır olması gerekmektedir. Soruşturma gerçekleştirilen kişide aşamaların emniyetli ve objektif olarak yapıldığı düşüncesi oluşturulmalıdır. Eğitim ve öğretim müfettişleri eğitim soruşturması sırasında tavırlarını itina ile belirlemeli, var olan suç kesinleşinceye dek bütün insanların suçsuz oluşunu kabul edecek bir tavır sergilemelidir. Bunun yanında yalnızca soruşturma vazifesinin sağlam durmasına olanak vermekle kalmaz, soruşturma vazifesinin diğer fonksiyonlarla da tutarsız olmasına imkân vermeyebilir (Başar, 2000, s.97).

Denetim, incelemenin yeri; denetim yapılan birey, vaka, işletme ve konuları talep ettiği ayrıntılarla açıklama ve açıklamaya çalışma hizmetleridir. Denetimde gerçekleşen incelemenin performansı, eğitimdeki ilerlemenin basamağı ile ilişki içinde bulunmaktadır.

İnceleme, sistemdeki noksanlıkların ortadan kaldırılması için gerçekleştirilmeli, kayıtlar aksatılmadan yapılmalı inceleme sonucunda rapor verilerek yararlanabilir duruma gelmesi sağlanır. İnceleme raporlarının öncelikle vazifelere göre tertiplenip daha sonra inceleme vazifesini atayan rütbeye seslenecek şekilde yazılmalı ve zamanında gönderilmelidir (Taymaz, 2005, s.71-72).

EĞİTİM DENETİMİNDE GÜNCEL YAKLAŞIMLAR

Taşdan'a (2008) göre modern eğitim sisteminde sürekli iyileştirmeye ihtiyaç vardır. Bu, öğrenciler için en iyi eğitim koşullarını oluşturmayı mümkün kılar. Bu büyümeyi sağlamak için müfettişlerin, öğretmenlerin ve okul yöneticilerinin de sürekli gelişmesi gerekir. Çağdaş eğitim denetimi uygulamaları, eğitim denetiminde yer alan tüm aktörlerin mesleki gelişimine odaklanmaktadır. Bir zorlama üreten klasik kontrol yaklaşımının, insanın normal karakterini takip etmeyen ve giderek etkinliğini yitirmekte olan kontrol temelli bir yaklaşım olduğu söylenebilir. Çünkü geleneksel denetim yaklaşımları artık günümüzün denetim ihtiyaçlarını karşılamanın ötesine geçen paradigmalara içermektedir.

Aslan'a (2015, s.3) göre modern eğitim denetimi, süreci kontrol ederek, süreçteki sapmaları düzelterek ve süreci iyileştirerek örgütlerin sağlıklı bir şekilde yaşamasına yardımcı olan bir eğitim denetimi yaklaşımıdır. Aydın'a (2011, s.3) göre denetime yönelik çağdaş bir pedagojik yaklaşımın ifadesi, değerlendirmeye dayalı, araştırmaya dayalı denetim uygulaması olarak anlaşılmalıdır. Amaç, istenen sonuçlara ulaşmak için en uygun koşulları ve davranışları oluşturmaktır. Bu açıklamaya göre, tüm akademik denetim yaklaşımlarının filtrelenmesiyle elde edilen bilgiler, çağdaş akademik denetim yaklaşımlarının özünü oluşturmaktadır. Bu bilgiler, istenen sonuçları elde etmek için yapılan tüm uygulamaları içerir.

Başar'a (2004, s.78) göre, mevcut durumun yorumlanması ve sonuçların raporlanması süreci, klasik denetim yaklaşımının modern danışma ve geliştirme süreçleri anlayışıyla birleştirilmiş halidir. Çağdaş akademik denetim yaklaşımı, eksiklikleri tespit etmeyi, hataları düzeltmeyi, hedeflerden sapmaları tespit etmeyi ve nihayetinde düzeltme, yönlendirme ve iyileştirme yoluyla hedeflere ulaşmayı içerir.

Klasik Denetim

Klasik idare görüşünün bireye yakından denetleme görüşü kapsamında klasik denetim ortaya çıkmıştır. Klasik denetim, denetleme ve tutanak tutmaya yönelik, durum tespit etme ile sınırlı bir denetim yaklaşımıdır. Öğretmenler bu denetim görüşünde okulun toplumsal bir üyesi olarak görülmez. Aksine fabrika da üretim bölümünde bulunan bir makineye benzetilir. Öğretmenlerin uzman ve idareci eğitim ve öğretim müfettişlerinin belirlediği aşamaları mekanik manada elde eden gereçler biçiminde ifade etmektedir.

Bu denetim görüşünde denetim, öğretmenin bir gereksiniminden daha çok eğitim ve öğretim müfettişlerinin öğretmeni kontrol etme gereksiniminden ortaya çıkmıştır. Klasik denetim görüşünü benimseyen eğitim ve öğretim müfettişlerinin, denetim aşamasının sanatsal yönünü umursamayıp yalnızca bilimsel yanını göz önünde bulundurduğu belirtilmektedir. Bunun yanında aşama odaklı değil de sonuç odaklı olması söz konusudur (Ağaoğlu, 2009, s.545).

Öğretimsel Denetim

Eğitim ve öğretim müfettişleriyle öğretmen arasında iş birliği yaratarak öğrencilere yüksek nitelikleri bulunduran öğrenme yerleri arz etmek maksadı ile eğitim ve öğretim aşaması dahilinde öğretmene katkıda

bulunmak öğretimsel denetimin temel gayesidir. Öğretimsel denetim aşaması; öğretmen, öğrenci ve denetim arasında etkin katılım ve iş birliği yaratmayı gerekli kılmaktadır.

Öğretimsel denetim öğretim programını öğretmenlerle birlikte hareket etmeyi kapsamaktadır. Bunun yanında öğretim programlarının tahminlerin gerçekleşip gerçekleşmediğini belirlemek için plan değerlendirmeyi ve yanı sıra yeni öğretim görüşlerini meydana getirmeyi içinde barındırır. Elemanı eğitmek, sınıf içi kontrolü ve plan bulma gibi bir hayli vazifenin bir arada toplanması örgütsel denetim olarak düşünülmektedir. Örgütsel denetim öğretmenlere katkıda bulunma, iş gören eğitime, küme yetiştirme, fiil incelemesi ve plan geliştirme olmak üzere beş grubu kapsamaktadır (Wiles ve Bondi, 2000, s. 12-13).

Klinik Denetim

Denetim çalışmalarının aktifliğini arttırabilmek için esasen alakalı bireyler arasında kılavuz ve iş birliği oluşturulmalıdır. Öğretmenin kişiliğini değiştirmektense öğretimi ilerletmek klinik denetimdeki elde edilmek istenilen gayedir. Bu durumun sonucunda denetim aşaması ilk önce öğretimin analiz edilmesini beklemektedir.

Okulda bulunan bütün bireyleri, orada bulunma nedenlerini net ve açık biçimde anlamaları, orada bulunmak istemeleri, içinde buldukları yerde kendilerinin var olmasından söz etmeleri, planlama ile ilgili sorunlarının bulunmaması klinik denetim hedefinin elde edilmesi ile ilişki içindedir. Bunun yanında kendi bireysel var olmalarının yanı sıra etraftakilerle bir küme oluşturmaları ile de alakalıdır.

Klinik denetimin esasında öğretmenler ile bire bir iletişimde olmak yer almaktadır. Çünkü mesleki ilerleme ve öğretimi ileriye taşımak amaçlanmıştır. Bir hayli taraftan bakıldığında, öğretimi ileriye götürme ve mesleki gelişim kazandırma arasında aynı uyum elde edilmiştir ve bu manada klinik denetim ile beraber eleman gelişimi ayrılmaz durumlar haline gelmiştir (Ağaoğlu, 2009, s.45).

Bilimsel Denetim

Bilimsel denetimde uygulama dışındaki tüm sorumluluklar denetleyiciye aittir. Organizasyonda sorumluluğu olan yönetici, işi planlamalı ve organizasyonla ilgili tüm işleri yapmalıdır. Yöneticinin planını ve sistemini uygulama görevi çalışana bırakılmıştır. Yönetici, genel işbölümünü belirlemelidir. Çalışan seçiminde önceden belirlenmiş ilkeler ve bilimsel yöntemler kullanılmaktadır. Bu yöntem ve ilkelerin amacı, işe en uygun çalışana seçmektir. Yetki ve sorumluluk dengeli bir şekilde kullanılmalıdır.

Bazı yazarlara göre süpervizörler, örgütte müdür yardımcısı gibi hareket etmekte ve örgüt içinde hedef belirleme, tahmin, planlama, organizasyon/koordinasyon, motivasyon, iletişim, problem çözme, kendini gerçekleştirme ve kontrol gibi görevleri yerine getirmektedir. Denetçiler, örgütün hedeflerini belirlemekten ve yöneticiler zorluklarla karşılaştıklarında bu hedeflere ulaşmaktan sorumludur. Müfettişlerin çalışmalarının değerlendirilmesi; mevcut durum ne kadar iyi olursa olsun, yöneticilerin örgütün gelecekte karşılaşacağı durumları öngörmesine ve harekete geçmesine yardımcı olur. Planlama çalışması; zaten yakın olan durumlarla başa çıkmak için bir eylem planıdır. Amirler bu konuda yöneticilere destek olurken, aynı zamanda kendi eylem planlarının da olması gerekir. Bu planları gerçeğe dönüştürmek için yaptıkları düzenlemeler organizasyon ve koordinasyon görevlerini gerektirmektedir (Gökçe, 2009, s.25).

Aydın (2016) eğitim yönetimini ve denetimini doğrudan etkileyen üç ana nokta olduğunu belirtmektedir. Bilimsel yönetim ilkesi, planlama ve yürütmeyi ayırma ve performans hakkında geri bildirim sağlama. Bu tekniğin temeli gözlem ve görev analizi olarak tanımlanabilir. İş ne kadar standartlaştırılırsa, işi yapmak için kullanılan araçlar da o kadar standartlaştırılır. Yapılacak ilk şey, en uygun çalışma şeklini belirlemektir. Bilimsel yönetim, geleneksel kontrol felsefesinin temsilcisi olarak ifade edilebilir. Bu kontrol felsefesine uygun olarak öğretim hedefleri belirlenir. Bu hedefler doğrultusunda, bu sınırların dikkatle izlenmesini ve öğretmenler tarafından belirlenmesini sağlamak önemlidir. Bilimsel denetim yaklaşımı, hem öğretmenlerde hem de okul liderlerinde belirli standartlar belirleyen ve bunlara bağlı kalan bir uzmanlık bilinci oluşturmuştur. Ancak insan ilişkilerinin yüksek olduğu ve duyguların ön planda olduğu bir alanda bu tür somut uygulamaları hayata geçirmek sıkıcı ve zor olabiliyor. Bilimsel testler minimum standartları sağlayabilir, ancak belirli alanların ortaya çıkarılmasına yardımcı olabilecek diğer test modelleriyle birlikte kullanılmalıdır.

Toker Gökçe (2009, s.20) bugüne kadar birçok yönetim modelinin geliştirildiğini ancak kamu kurumlarının yönetiminin bürokrasinin hakimiyetinde olduğunu belirtmektedir. Yönetimde bürokrasi, bilimsel yönetim yaklaşımını ve bilimsel kontrole bilimsel yönetim yaklaşımını ifade eder. Pek çok sınırlılığına rağmen, okul denetiminde bilimsel denetimin neden hala kullanıldığı sorusu sorulmalıdır. Eğitim sürecinin sonunda ortaya çıkan ürün insandır. Bu nedenle öngörülemez durumlar meydana gelebilir. Ancak bilimsel kontrol anlayışı, eğitimin bu yönünü göz ardı eder ve kontrolü önceden belirlenmiş biçimlere göre uygulamaya çalışır. Sonuç olarak bilimsel denetimin eğitim gibi plansız alanlarda bağımsız olarak uygulanması, plansız da olsa asgari

gereklilikleri karşılması açısından uygulanabilir sayılabilir. Bununla birlikte, bu tür öngörülemez, öngörülemez ve plansız egzersizlerin eğitim sırasında ortaya çıkması muhtemeldir. İnsan etkileşimlerinin ön planda olduğu eğitim ortamlarında esneklik sağlayabilecek diğer test etme yaklaşımlarıyla birlikte duygu ve algının hayata geçirilmesi, somut uygulamalar da dahil olmak üzere teste yönelik bilimsel yaklaşıma esneklik kazandırabilir.

Sanatsal Denetim

Eisner'a göre öğretimin sanatsal bir yönü vardır. İşler plana göre gitmez. Aksine, koşullar biraz farklıdır. Öğretmenlerin nasıl öğretilmeleri gerektiğine dair katı kurallar koymaları, onların kapalı bir alanda faaliyet göstermelerine yol açmaktadır (Aydın, 2016, s.25). Bu ifadelerle göre sanatsal denetim, bilimsel denetime göre daha esnek koşullara sahiptir. Teknik olarak hareket etmektense estetik duygularla hareket etmeyi önerir. Eğitim müfredatının öngörülemez olduğu ve bütüncül bir yapıya sahip olduğu söylenebilir.

Bostancı, Özbey ve Özbey (2011, s.239) araştırmasına göre müfettişler sanat denetimini yeterli görmelerine rağmen öğretmenler müfettişlerin sanat denetiminin yeterince yapılmadığını belirtmişlerdir. Müfettişlere göre değerlendirme sanatsal kontrolün en az uygulanan boyutu iken, öğretmenlere göre en çok uygulanan boyuttur.

Gelişimsel Denetim

Glickman tarafından geliştirilen gelişimsel yaklaşıma göre denetim, öğretmenin gelişim düzeyini dikkate almalıdır. Denetim düzeyi öğretmene göre ayarlanmalıdır. Gelişimsel süpervizyonun amacı, korku uyandıran, kaygı uyandıran gözetimli aktivitenin öğretmenin ihtiyaçlarına göre hazırlanmış bir süreç olmasını sağlamaktır.

Öğretmen mentorluğuna karar verilirken dikkate alınması gereken gelişim alanları şu şekildedir (Aydın, 2016, s.31):

1. Bilişsel Gelişim: Piaget, bilişsel gelişimi dört aşamada analiz edilir. Bu; duyuşsal işleme, ameliyat öncesi somut işleme ve soyut işleme aşamaları.
2. Kavramsal Gelişim: İnsanlar düşük, orta ve yüksek olarak nitelendirilir. Kavramsal düzeyi düşük olanlar basit ve somut, orta düzeyde olanlar soyut ama dar görüşlü, kavramsal düzeyi yüksek olanlar ise bu şekilde ifade edilmektedir. Soyut ve geniş düşünme yeteneğine sahiptir.
3. Ahlaki Gelişim: Kohlberg ve Armon, üç düzeyde analiz edilmiştir. Bunlar: gelenek öncesi, geleneksel ve gelenek sonrası. Gelenek öncesi düzeyde, insanlar bencildir. Geleneksel düzeyde, toplumun standart kurallarına göre hareket ederler. Geleneksel düzeyde, insanlar ahlaki değerleri en yüksek değer olarak görürler.
4. Benlik Gelişimi: Bireyin hayatın iç mantığı ile hayatın anlamını uzlaştırmaya çalıştığı bir süreç olarak tanımlanabilir.
5. Bilinç/ Farkındalık Düzeyi: Robert Kegan insan bilincinin gelişimini beş farklı aşama olarak tanımlamıştır. İlk aşama, düşüncesiz eylem aşamasıdır. Farkındalık ve amaç bu aşamanın belirleyici unsurlarıdır. İkinci aşama kural aşamasıdır. Bu aşamada birey ihtiyaç, ilgi ve isteklerine göre hareket eder. Üçüncü aşama karşılıklı aşamadır. Bu aşamada kişiliklerinin başkaları tarafından tanımlandığına inanırlar. Dördüncü düzey kurumsal düzeydir. İnsanlar kimliklerine göre gruplara katılmaya başlar. Beşinci aşama karşılıklı aşamadır. Bu aşamada kendi değerleri adına mevcut sisteme karşı çıkabilir.
6. Mesleki İlgi Düzeyi: Kimpston mesleki gelişimin üç aşaması olduğunu belirtir: öz yeterlik, öğrenme görevi ve öğrenme etkisi. Öz yeterlik düzeyinde kendini kanıtlama dürtüsü öğretmende başlar. Ders atama aşamasında, öğretmen dersi etkileyen sorularla ilgilenir. Bunlar öncelikle disiplin sorunları, öğretim materyalleri, öğretim yöntem ve teknikleridir. Bu öğretimin etki aşamasında öğrenciyi nasıl etkilediği ile ilgilidir. Öğrencilerin entelektüel ve duygusal gelişimine odaklanır. Gelişimsel denetim, öğretmen denetimi ihtiyaçlarını değerlendirmek ve öğretmen gelişimi için en uygun değerlendirme adımlarını belirlemek için önemli bir denetim yaklaşımıdır. Bu yaklaşımı kullanırken en zor kısım, öğretmenlerin gelişim düzeyini doğru bir şekilde belirlemek olabilir. Geliştirme kontrol yaklaşımını kullanan süpervizörlerin iyi eğitilmiş ve yetkin olması önemlidir (Aydın, 2016, s.30).

Farklılaştırılmış Denetim

Glathorn farklılaştırılmış denetimin, denetimli performansı öğretmenin seçimine bırakan bir denetim modeli olduğunu belirtmektedir. Etkili okullar, personel arasında işbirliği, karşılıklı destek ve güven ilişkilerini geliştirir. Zepeda (2016, s.20) bireysel denetim çerçevesinde maarif müfettişlerinin sadece yürütülen idari

uygulamaları denetlemekle kalmayıp, öğretmenlerin ve maarif müfettişlerinin zaman, emek ve deneyimlerinden de yararlanmaları gerektiğini belirtmektedir.

Öğretmene mentorluk modelini seçme özgürlüğü verir ve öğretmenin bireysel ihtiyaçlarını belirlemesine olanak tanır. Farklaştırılmış denetim, okul liderlerinin ve öğretmenlerin en çok neye ihtiyaç duyduğuna odaklanır. Okul iklimi algısı, öğretmenler tarafından farklılaştırılmış denetim ile olumludur. Doğruyu seçmeye önem verirler. Farklaştırılmış destek yoluyla profesyonel yaklaşımı takdir ederler. Öğretmenler kendilerini desteklemek ve yönlendirmek için zaman ve çaba harcamalıdır. Bazı öğretmenler zaten çok meşgul olduklarını düşünerek tereddütlü olabilirler. Maksimum etki için iyi organize edilmiş yönetim, yetenekli insanların liderliğini gerektirir. Bu tür liderler önceden var olan sorunların üstesinden gelir ve diğer zaman alıcı yenilikler üzerinde akıllıca çalışmaktan korkmazlar. Farklaştırılmış mentorluk, sorunlu kursiyerler ve müdürler için daha fazla gelişim için fırsatlar yaratır. Ayrıca, öğretmenler ekipler halinde ve işbirliklerinde mesleki gelişimlerini geliştirmek için çaba gösterebilirler. Bu denetim yaklaşımında değerlendirme süreci öğretmenin durumuna ve yeterliliğine göre değişmektedir (Aydın, 2016, s.35).

SONUÇ

Modern eğitim denetim anlayışlarının göz önünde atıldığı eğitim yöneticilerinin görevlerinden en önemli rehberlik ve iş başında yetiştirme görevidir. Eğitim ve öğretimle alakalı müfettişlerin denetim aşamasındaki vazifesi, eğitim sisteminin geliştirmesi gayesi ile gerekli olan geri dönüşlerin elde edilmesi açısından önem arz etmektedir. Bilimsel inceleme anlayışı bulunan eğitim ve öğretim ile alakalı müfettişlerin sistem için dönütlerin uygun olacak biçimde değerlendirmesi ile eğitimdeki eksikliklerin onarılması, tekrardan sorunları algılama ve bu sorunların ortadan kaldırılması için önlemlerin alınması sağlanabilir.

Denetim sürecinde olması gerekenlere yönelik olarak genel değerlendirme yapıldığında öğretmenlerin önemli bir kısmının şeffaf ve tutarlı bir denetim sisteminin olması gerektiği tespit edilmiştir. Öğretmenler için şeffaf ve müdahalenin olmadığı bir denetim şekli ve sürekliliğinin sağlanmasında önemli olarak görülmektedir. Denetimin esas amacının öğretmenlerin karşılaştıkları problemlere yönelik çözüm önerilerinin getirilmesi şeklinde ifade edilmiştir.

Öğretmenlerin genel olarak okul müdürlerine yönelik algıları değerlendirildiğinde öğretmenlerin önemli bir kısmı okul müdürlerinin önyargılı olduklarını belirtmiştir. Ayrıca zaman sınırının olması nedeniyle gerekli denetim faaliyetlerinin etkin bir şekilde sürdürülmemesi önemli problemler arasında görülmektedir.

Öğretmenlerin genel olarak okul müdürlerinden denetime yönelik beklentileri arasında adaletli ve saygılı bir yaklaşımın benimsenmesi yer almaktadır. Denetim kriterleri çerçevesinde eksiksiz bir şekilde eğitim faaliyetlerinin yürütülmesi önemli olarak görülmüştür.

KAYNAKÇA

- Acar, Ç. (2019). Ortaokullarda görev yapan okul yöneticilerinin mesleki deneyimlerinin incelenmesi: fenomenolojik bir çalışma. Yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Açıkgöz, K. (1994). Etkili yönetici davranışları. İzmir: Kanyılmaz Matbaası. Akın, U. (2012). Okul yöneticilerinin seçimi ve yetiştirilmesi: Türkiye ve seçilmiş ülkelerden farklı uygulamalar, karşılaştırmalar. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, (12)12, 1-30.
- Aquinas, P. G. (2007). Principles of management and organisational behaviour. New Delhi: Excel Books Private Limited
- Arıkan, S. (2007). İlköğretim okullarında çocukları olan ana babaların eğitim gereksinimlerinin saptanması ve okulların bu gereksinimleri karşılamadaki mevcut durumu Marmara Üniversitesi.
- Aydın, M. (2000). Çağdaş eğitim denetimi. Ankara: Hatipoğlu Yayınevi.
- Aydın, M. (2010). Eğitim yönetimi (9. Baskı). Ankara: Hatipoğlu Yayıncılık.
- Balcı, A. (2016). Açıklamalı eğitim yönetimi terimleri sözlüğü. (3.Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Başaran, İ. E. (2004). Yönetimde insan ilişkileri: Yönetimsel davranış. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Bayar, A. (2017). Okul örgütü ve yönetimi. Üstün, A. ve Bayar, A. (Ed.), Son değişikliklerle Türk eğitim sistemi ve okul yönetimi (s.45-55). Ankara: Pegem Akademi.
- Bayrak, C. (1998). Okul ve sınıf yönetiminde yeni yaklaşımlar, eğitim bilimlerinde yenilikler. Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Yayınları, 7, s. 24-32.

- Bozkurt, O.N. ve Bozkurt, E. (2018). Eğitim yönetimini Dilthey'in hermeneutik yaklaşımı bağlamında yorumlamak. Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi, (24)3,529-552.
- Can, N. ve Çelikten, M. (2000). Türkiye'de eğitim yöneticilerinin yetiştirilmesi süreci. Milli Eğitim Dergisi, 148(8), 43-50.
- Çelik, V. (2012). Okul kültürü ve yönetimi. (5.Baskı). Ankara: Pegem Akademi. Çelikten, M. ve Özbaş, M. (2014). Eğitim Yönetimi. İstanbul: Lisans Yayıncılık.
- Durukan, H. (2006). Okul yöneticisinin vizyoner liderlik rolü. Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi, 7 (2), 277-286.
- Güler, E. G. (2014). Örgütsel gelişme, etkililik ve hesap verebilirlik İçinde M. Çelikten ve M. Özbaş (Eds.), Eğitim Yönetimi (Vol. 1., ss. 159-175). İstanbul: Lisans Yayıncılık.
- Ilgar, L. (2005). Eğitim yönetimi okul yönetimi sınıf yönetimi. (3.Baskı) İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım.
- Izgar, H. (2001). Okul yöneticilerinde tükenmişlik. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kaplanoğlu, Z. (2004). Endüstri meslek liselerinde görev yapan yöneticilerin eskimişliğinin okul gelişimine etkisi. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul
- Kayıkçı, K. (2001). Yönetici yetiştirme sorunu. Milli Eğitim Dergisi, 150.
- Özmen, F. ve Kömürlü, F.(2010). Eğitim örgütlerine yönetici seçme ve atamada yaşanan sorunlar ve yönetici görüşleri temelinde çözüm öneriler. Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi, 2 (1), 25-30.
- Seçkin, T. (2019). Okul müdürü görevlendirmelerinde esas alınan kriterlere ilişkin okul müdürlerinin görüşleri. Yüksek lisans tezi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Şişman, M. (2012). Türk eğitim sistemi ve okul yönetimi. (6. Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayın
- Taşan, Ü. (2005). İlköğretim okulu yöneticilerinin okul sağlığına etkileri. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Taşer, S. (2017). Tanzimat'tan Cumhuriyet'e öğretmen yetiştiren kurumlarda eğitim yönetimi ve denetimi. Ankara: Pegem Akademi.
- Taymaz, H. (2011). Okul yönetimi. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Taymaz, H. (2019). Okul yönetimi. Ankara: Pegem Akademi
- Terzi, A. R. ve Kurt, T. (2005). İlköğretim okulu müdürlerinin yöneticilik davranışlarının öğretmenlerin örgütsel bağlılığına etkisi. Milli Eğitim Dergisi, 166, 98-113.
- Töremen, F. ve Kolay, Y. (2003). İlköğretim okulu yöneticilerinin sahip olması gereken yeterlilikler. Milli Eğitim Dergisi, 160.
- Turan, S., Yıldırım, N. ve Aydoğdu, E. (2012). Okul müdürlerinin kendi görevlerine ilişkin bakış açıları. Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi, 2 (3), 63-76.